

Behandling med BTKi (Ibrutinib, Acalabrutinib, Zanubrutinib)

Hæmatologisk Afdeling, Sjællands Universitetshospital

Velkommen til Hæmatologisk Afdeling.

Denne vejledning skal give dig og dine pårørende viden om den medicinske kræftbehandling kaldet "**BTKi**", og hvordan behandlingen kan påvirke dig. Der er for tiden 3 præparater i denne stofgruppe (Ibrutinib, Acalabrutinib, Zanubrutinib), hvor du er blevet tilbudt en af dem.

Vi håber at denne viden kan forberede dig på eventuelle gener, der kan opstå i forbindelse med behandlingen.

Vejledningen danner udgangspunkt for samtaler mellem dig og personalet her i afdelingen.

Inden behandlingen starter, vil du blive informeret af lægen og/eller plejepersonalet om medicinens virkning og bivirkninger.

Behandlingens virkning på din sygdom

BTKi er ikke kemoterapi, men bliver betegnet som "målrettet kræftbehandling" (targeteret terapi) og er en kræftmedicin, som påvirker væksten og spredningen af kræftceller i kroppen.

BTKi virker ved at blokere et signal molekyle på kræftcellens overflade kaldet Brutons tyrosinkinase (BTK). "i" i BTKi står for "inhibitor", hvilket er engelsk for "blokere". BTK spiller en afgørende rolle for kræftcellens vækst og overlevelse. Ved at blokere dette signalmokyle, stoppes beskederne til kræftcellen om at vokse,

dele og sprede sig. Stopper man behandlingen med BTKi kan det ske, at sygdommen indenfor uger kan udvikle sig voldsomt. Dette kalder vi "flare", og kan give symptomer i form af feber, nattesved, generel sygdomsfølelse og hos nogle kan man mærke at lymfeknuderne vokser. Det er vigtigt ikke at stoppe med behandlingen før, det er aftalt med lægen.

De forskellige **BTKi** er godkendt til en række lymfekræftsygdomme og kronisk lymfatisk leukæmi.

Din læge har valgt netop den BTKi som han/hun mener er den rette til din sygdom, i din situation, og med de bivirkninger som passer bedst med din sygdomshistorik.

Således kan man ikke altid sammenligne sin egen behandling med andre patienters behandling når det gælder valg af BTKi.

Det er vigtigt, at du og din læge taler om, hvornår det vil være mest hensigtsmæssigt, at du får denne behandling.

Sådan gives behandlingen

BTKi er en tabletbehandling, som du hver dag skal tage nogenlunde på samme tidspunkt. Hvor mange tabletter, du skal have og hvor mange gange om dagen, er afhængig af din sygdom og din almene tilstand samt valg af BTKi

Tabletterne skal synkes hele med et glas vand.

Tabletterne må ikke knuses, deles eller tygges.

Glemmer du en dosis, skal du tage den så snart som muligt samme dag, dog med højst 3 timers forsinkelse, og derefter vende tilbage til den normale plan dagen efter. Hvis der er gået mere end 3 timer fra den planlagte dosis, skal du springe denne dosis over.

Hvis du springer en dag over, må du ikke tage en dobbelt dosis som erstatning for den glemte dosis.

Hvis du ved et uheld har taget væsentligt mere BTKi end du skal, må du straks tage kontakt til din behandlende afdeling med henblik på, hvordan du skal forholde dig. Hvis man har taget "dobbelt dosis" ved et uheld, så springer man næste dosis over, og tager derefter vanlig dosis

Vigtigt at vide inden du starter med BTKi behandling

Du skal være opmærksom på, at der kan komme bivirkninger til BTKi ved indtagelse af bestemte fødeemner, naturmedicin og medicin.

Hvis du skal have ny medicin, skal du sikre, at din læge er bekendt med, at du er i behandling med **BTKi** og denne kender interaktioner med anden medicin. Ved tvivl må du henvende dig til din kontaktlæge, før du starter på ny medicin.

Du skal undlade følgende fødeemner så længe, du er i behandling med BTKi:

- **Grapefrugt og grapefrugt produkter herunder juice**
- **Seville appelsin-produkter som bitter engelsk appelsinmarmelade og bagværk med pomerans**

Du skal specielt undlade naturmedicin med **Perikon** (Johannesurt, St. Johns Wort) så længe du er i behandling med BTKi.

Følgende medicinliste omfatter de præparater, du kun må tage efter aftale med din kontaktlæge:

- **Blodfortyndende medicin:** Aspirin/Magnyl, Marevan, Macoumar, NOAC-præparater, clopidogrel, hepariner
- **Smertestillende medicin:** Gigtmidler (Ibuprofen, Diclofenac m.fl)), hovedpinemidler med aspirin.
- **Antibiotika:** Erythromycin, Clarithromycin, Ciprofloxacin
- **Svampemidler:** Fluconazol, Posaconazol, Itraconazol, Voriconazol
- **Hjertemedicin:** Diltiazem, Verapamil

Fortæl **altid** din kontaktlæge, hvis:

- Du tager naturlægemidler eller kosttilskud
- Du tager håndkøbsmedicin
- Planlægger at blive gravid eller gøre din partner gravid.

Operation/Kirurgi

- Planlægges det, at du skal gennemgå en operation, da skal du gøre kirurgen opmærksom på at du tager BTKi.
- Generelt anbefales at holde 3 dages pause før og efter "mindre" kirurgi, samt 7 dage før og 3 dage efter "større kirurgi".
- **Tandlæge:** Rodbehandling samt tandudtrækning af tænder betragtes som "mindre kirurgi". Almindelige tandlægebesøg kræver ikke pausering

Undersøgelser i behandlingsforløbet

Ud fra din sygdom afgør lægen, hvilke undersøgelser du skal have foretaget under din behandling.

Du skal forud for dit besøg hos lægen på sygehuset have taget blodprøver.

Bivirkninger og komplikationer

Bivirkninger er ikke tilsigtede virkninger af medicin.

Alle mennesker er forskellige og reagerer derfor forskelligt på behandlingen.

Nedenfor beskrives mulige bivirkninger til behandling med BTKi, der af nogle kan opleves i større eller mindre grad. Der er også forskelle i mellem de enkelte BTKi. Enkelte kan få så udtalte bivirkninger, at din læge vurderer, at det er nødvendigt at stoppe med BTKi-behandlingen.

Du eller dine pårørende kan desuden indberette bivirkninger direkte til Lægemiddelstyrelsen via:

www.meldenbivirkning.dk

Ved at rapportere eventuelle bivirkninger, hjælper du til med at give mere information om lægemidlets sikkerhed.

Mavegener

Der kan forekomme ændringer i afføringsmønster med enten diarre eller forstoppelse. Nogle oplever kvalme/opkastning og nedsat appetit.

Ved behov kan du få udleveret kvalmestillende medicin.

Nogle vil få mindsket disse gener ved at få en mindre dosis BTKi.

Tal med personalet om hvilke problemer du evt. oplever af denne art og hvis du har behov for hjælp og vejledning.

Muskel/ledsmerter

Nogle kan få problemer med led- og muskelsmerter. Hvis du har behov for smertestillende skal du spørge lægen om, hvilken medicin er bedst egnet for dig.

Hovedpine

Nogle vil opleve hovedpine i opstartsfasen af behandlingen. Hos de fleste svinder den indenfor få uger.

Atrieflimmer

Relativt hyppigt er BTKi årsag til, at der i højre hjertes forkammer sker en ændret elektrisk rytme, så forkammeret flimrer. Dette mest udtalt for Ibrutinib. Du kan eventuel mærke det i form af hjertebanken eller åndenød. Tilstanden i sig selv er ufarlig, men der vil være en øget tendens til at danne blodpropper i hjernen.

Får du pludselig problemer med at tale eller styre din arm eller ben, ring straks 112.

Får du hjertebanken eller åndenød kontakt straks din behandlende afdeling, som vil undersøge din hjerterytme med hjertegram (EKG) og røntgen undersøgelse af lunger og hjerte. Lægen vil vejlede dig i forhold til videre behandling med BTKi.

Påvirkning af blodcellerne

De forskellige blodceller, som dannes i knoglemarven, udgøres af

- De hvide blodlegemer (også kaldet leukocytter) – Udgør en vigtig del af kroppens immunforsvar og beskytter mod infektioner
- De røde blodlegemer (også kaldet hæmoglobin eller blodprocenten) – Transporterer ilt rundt i kroppen
- Blodplader (også kaldet trombocytter) – Medvirker til at standse blødning.

Knoglemarven kan blive påvirket af behandlingen, så der bliver nedsat antal af blodceller. Du skal derfor være opmærksom på om du har begyndende tegn på infektion, blodmangel eller blødning, som ikke standser.

Infektioner

Hvis du får et eller flere af de symptomer, der er nævnt nedenfor, skal du kontakte afdelingen. Lægen vurderer, om du skal indlægges og behandles med antibiotika i

en blodåre, eller om du kan være hjemme og få antibiotika som tabletter.

Hvilke symptomer skal du især være opmærksom på:

- Temperatur over 38,0 °C
- Almen utilpashed og kulderystelser
- Belægninger i munden, ændret smag eller smerter i munden - kan være tegn på svampe-infektion
- Herpes (forkølelsessår) eller anden udslæt på huden

Lav blodprocent

Symptomer som hovedpine, svimmelhed, træthed, åndenød og brystsmerter kan være tegn på lav blodprocent.

Kontakt afdelingen hvis du har mistanke om lav blodprocent, da du evt. kan have behov for blodtransfusion.

Blødning

Ved blødning, der ikke ophører spontant og/eller, hvis der opstår mange knappenålsstore prikker på f.eks. underben, skal du kontakte afdelingen, da dette kan være udtryk for, at antallet af blodplader er lavt, eller der af anden grund er øget blødningstendens.

Kontakt ALTID afdelingen

Du skal altid kontakte afdelingen, hvis du oplever nedenstående problemer.
Du skal især være agtpågivende, hvis et problem opstår ret pludseligt og ikke tager af eller forsvinder af sig selv – hvis du oplever nogle gener, du ikke er vant til at have:

- Feber, 38°C eller derover
- Blødning, som ikke standser af sig selv
- Stærke smerter
- Synsforstyrrelser og stærk hovedpine
- Åndenød eller stakåndethed
- Smerter i brystet eller ved vejrtrækning
- Føleforstyrrelser eller sovende fornemmelser i tæer, fødder eller fingre
- Udslæt
- Forstoppelse igennem flere dage
- Diarré, som rækker ud over 1-2 dage
- Vedvarende opkastninger i mere end ca. 1-2 dage
- Hvis du har glemt at tage medicin, du får som behandling af din kræftsygdom
- Hvis du ikke er i stand til at tage din medicin, feks. på grund af kvalme

Ring til os

Tlf. 47 32 48 00

Telefontid lægesekretær:

Hverdage kl. 8.00 - 14.45

Telefontid sygeplejerske:

Hverdage kl. 8.00 - 10.00

Efter kl. 14.45 eller ved akut opståede symptomer ring til:

Tlf. 47 32 48 58 - Afsnit L

Med venlig hilsen
Personalet, afsnit L
Hæmatologisk Afdeling